

Tuleeko kaikki huuhaa yliopiston ulkopuolelta?

Tunnetut yliopistomiehet ja -naiset ovat aloittaneet ”vastaiskun huuhaalle”, josta mediakin on useaan otteeseen uutisoinut (esim. *Helsingin Sanomat* 9.1.2019). Tutkija Kari Enqvist ja kansleri emeritus Risto Ihamuotila ovat olleet huolissaan siitä, että propaganda ja uskomukset vievät suuren yleisön mielissä tilan asiantuntijatiedolta.

Kannatan lämpimästi huuhaan kitkemistä. En silti hyväksy sellaisenaan Enqvistin ja Ihamuotilan näkemyksiä. He väittävät sekä vihjauksin että suorasanaisesti tieteen vihollisen piileksivän lähinnä uusissa oikeistopopulistisiksi nimetyissä puolueissa ja konservatiivisissa piireissä, Suomen tapauksessa nimenomaan perussuomalaisissa. Enqvistille ja Ihamuotilalle he edustavat syrjäytyntä kansanosaa, joka tekee valintansa vihan ja pelon sokaisemana. Onkohan asia näin?

Katsotaan hiukan tarkemmin, ainakin kahdesta syystä.

Ensinnäkin, yliopisto saa syyttää pitkälti itseään siitä, jos sen uskottavuus on rapautunut. Kaikki, mitä kampuksilta asiantuntijalausuntoina tarjotaan, ei ole puhdasta faktaa saati empiirisesti todennettua tietoa. Enemmistö tutkijoista tekee varmasti työtään vilpittömästi, mutta usein ideologia ohjaa tutkimuskysymyksiä, menetelmiä, lopputuloksia, niiden tulkintaa ja tapaa, jolla niitä viestitään.

Akateemisissa piireissä vasemmistovihreys ja liberaalit arvot ovat pitkään edustaneet normiksi

muodostunutta valtavirtaa. Jostain syystä sitä pidetään ainoana sivistyneenä ajattelutapana, vaikka sitä ei voi millään tavalla johtaa tosiasioista. Liian usein tutkijat esittävät moraalisia kannanottoja, jotka on verhoiltu tieteelliseltä tai neutraalilta vaikuttavaan sanankäyttöön. Lisäksi yliopistoissa opetetaan paljon sisältöjä, joita voi pitää kiinnostavina tai tärkeinä avauksina, mutta ei varsinaisena tieteenä. Täyttääkö esimerkiksi taisteleva tutkimus tai aktivistikurssit Ihamuotilankin peräänkuuluttamat testattavuuden ja objektiivisuuden kriteerit?

Toiseksi, Enqvist ja Ihamuotila eivät näe tai halua nähdä sitä, että oikeistopopulistisiksi leimatuissa ja/tai konservatiivisissa puolueissa on jäseninä, kannattajina ja ehdokkaina paljon akateemista väkeä. He ovat suorittaneet matemaattis-luonnontieteellisen, teknisen, talous- tai yhteiskuntatieteellisen yliopistotutkimuksen ja työskentelevät vaativissa asiantuntijatehtävissä – esimerkiksi väitteleinä ammattitutkijoina, vieläpä samalla kampuksella kuin Enqvist itse. Heidän kaltaisiaan on paljon enemmän kuin mitä julkisuudessa näkyy. Osa ei voi tuoda puoluekantaansa tai näkemyksiään työpaikallaan esiin, osa jää varjoon siksi, että media ei heitä juurikaan esittele. Hehän eivät vastaa journalistien luomaa kuvaa populismin uhrista, tuosta lukutaidottomasta ruostevelyöhykkeen setämiehestä.

Tosiasioista ei voi johtaa arvoja. Perussuomalaisen fysiikan tohtorin faktat ovat samoja kuin

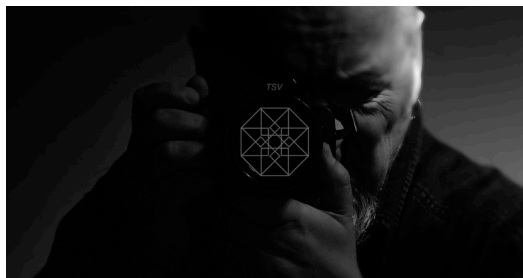
Enqvistinkin, eli vahvojen menetelmätieteiden suodattamaa ja testaamaa tietoa. Mutta siitä tai ylipäätään mistään tiedosta ei seuraa, että Euroopan unionin liittovaltiokehitys olisi toivottavaa tai että sukupuoli on pelkkä identiteettikysymys – saati että kaikkien tulisi kritiikittä kannattaa valtiojohtoista monikulttuurismia.

Enqvist oli huolissaan siitä, että maata johtamaan pyrkii kreationisti. Minäkin suhtaudun kreationismiin kielteisesti, mutta en myöskään näe, että poliitikot, jotka pitävät vaikkapa feministisen ideologian väittämiä totena, ponnistaisivat jotenkin merkittävästi tukevammalta tietopohjalta kuin luomisopin kannattaja.

Hienoa, että yliopistolaiset kitkevät vääriä ja viljelevät oikeita tietoja. Toivon, että he samalla erottelevat selkeästi mielipiteensä ja tosiasiat. Ja suotakoon kampeuksilla myös konservatiivisten arvomaailmojen näkyä. Ehkä tiedeyhteisön uskottavuuskin silloin paranee.

MAI ALLO

Kirjoittaja on valtiotieteiden lisensiaatti, luonnontieteiden kandidaatti ja tietokirjailija.

Tiedevalokuvakilpailu

Tieteellisten seurain valtuuskunta (TSV) järjestää 120-vuotisjuhluvuoden kunniaksi valtakunnallisen valokuvakilpailun. Sen kautta haetaan eri tieteenaloihin liittyviä uusia, ennen julkaisemattomia tiedevalokuvia. Niissä voidaan kuvata myös tieteen ilmiöitä ja aineistoja.

Osallistuminen ja kilpailuaika

Kuvien tulee olla jpeg-muodossa. Kuvan pitkän sivun tulee olla vähintään 2 000 pikseliä ja enintään 3 500 pikseliä.

Kirjoita kuvan mukaan seuraavat tiedot:

- Nimesi (kuvaajan nimi), täydellinen osoitteesi ja puhelinnumero sekä sähköpostiosoitteesi.
- Kilpailuun voi lähettää 1–5 kuvaa tai kuvasarjan.
- Kuvalle tulee kirjoittaa nimi ja kuvateksti.

Lähetä kuva(t) osoitteeseen: kilpailu@tsv.fi. Aihe-kenttään maininta ”tiedevalokuvakilpailu”. Kilpailuaikaa on jatkettu 31.3.2019 asti.

Raati Kilpailun raadissa toimivat dosentti **Emilia Palonen** (Tieteellisten seurain valtuuskunta), päätoimittaja **Juhani Mänttari** (Suomen tiedetoimittajain liitto) ja valokuvataiteilija **Raakel Kuukka**.

Palkinnot Kilpailun voittajalle maksetaan 500 euroa, toiseksi tulleelle 300 euroa ja kolmanneksi sijoittuvalle 100 euroa. Raati voi halutessaan jakaa erikseen kunniamainintoja. Tulokset julkistetaan syksyllä 2019.

Tekijänoikeudet Kilpailuun osallistuva suostuu siihen, että hänen kuviaan saa julkaista ilman erillistä tekijänoikeusmaksua tähän kilpailuun liittyvissä julkaisuissa ja TSV:n kilpailukuvien pohjalta koostetussa valokuvanäyttelyssä syksyllä 2019. Julkaistut kuvavedokset kustantaa TSV. Lopulliset tekijänoikeudet kuvista säilyvät kuvaajalla.

Lisätietoja: Jari Loisa, raadin sihteeri, puh. (09) 228 69 237, jari.loisa@tsv.fi